

Nr. VD-20-18
2020-05-21

Projekto
lyginamasis variantas
Reg.Nr.20-6707

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PREKYBINĖS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. I-1513
2, 84, 88, 89 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2020 m.   d.   Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 8¹ dalimi:

„8¹. **Ginkluotas laivų plėšimas** – bet kokie neteisėti smurtiniai ar sulaikymo veiksmai ar bet kokie niokojimo veiksmai ar jų grėsmė, išskyrus piratavimo veiksmus, įvykdyti asmeniniais tikslais ir nukreipti prieš laivą arba prieš tokia laive esančius asmenis ar turtą, laivui esant valstybės vidaus vandenyse, salyno vandenyse ir teritorinėje jūroje, arba bet kokie pirmiau aprašytus veiksmus kurstantys ar tyčia palengvinantys veiksmai.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 24 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. **Laivo valdytojas** – asmuo, eksploatuojantis laivą, neatsižvelgiant į tai ar jis yra laivo savininkas, ar juo naudojasi kitu teisėtu pagrindu, **perėmęs iš laivo savininko išpareigojimus ir atsakomybę už laivo veiklą.**“

3. Papildyti 2 straipsnį 29¹ dalimi:

„29¹. **Piratavimas** – kaip apibrėžta 1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos 101 straipsnyje.“

2 straipsnis. 84 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 84 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo sutartis su jūrininku, išskyrus laivo kapitoną, ~~kuris jeigu jis pats yra ir~~ laivo valdytojas, sudaroma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka raštu pagal pavyzdinę formą, kurią tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Vienas darbo sutarties egzempliorius įteikiamas jūrininkui (~~išskyrus žvejį~~), kitas lieka laivo valdytojui. Darbo sutarties kopija įteikiama laivo kapitonui; tačiau, jeigu darbo sutartis yra sudaroma su žveju, darbo sutarties kopija įteikiama žvejui, o originalas lieka laivo kapitonui ir yra laikomas laive. Kiekvienam jūrininkui **jo prašymu** susisiekimo ministro nustatyta tvarka išduodama jūrininko knygelė.“

2. Pakeisti 84 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. ~~Prieš sudarydamas darbo sutartį, laivo valdytojas privalo sudaryti sąlygas jūrininkui susipažinti su jos nuostatomis, supažindinti jūrininką~~ **Darbo sutartį pasirašantiems jūrininkams turi būti suteikta galimybė išnagrinėti sutartį ir pasikonsultuoti prieš ją pasirašant, jūrininkas privalo būti pasirašytinai supažindintas su jo būsimo darbo sąlygomis, teisėmis ir pareigomis (sudarydamas sąlygas su šia informacija, įskaitant ir darbo sutartį, susipažinti ir kompetentingoms institucijoms), skundų dėl darbo jūrų laivyboje reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, galimų pažeidimų priėmimo ir nagrinėjimo tvarka. Laivo valdytojas sudaro sąlygas su šia informacija, įskaitant ir darbo sutartį, susipažinti ir kompetentingoms institucijoms.**“

3 straipsnis. 88 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 88 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

Comment [U1]: Nesutinkame su siūloma įtvirtinti nuostata prieš pasirašant darbo sutartį supažindinti jūrininką su darbo sutarties nuostatomis pasirašytinai, kadangi, pasirašydamas darbo sutartį, jūrininkas savo parašu patvirtina, kad yra susipažinęs su sutartimi ir jos sąlygomis. Vienareikšmiškai tai didintų administracinę naštą ir būtų dubliuojama procedūra. MLC konvencijoje tokio reikalavimo nėra įtvirtinta. Pvz. 2.1. Taisyklės 2 dalis “Jūrininkas turi sutikti su darbo sutartimi ir jam turi būti sudarytos sąlygos, užtikrinančios, kad jis turėtų galimybę peržiūrėti sutarties sąlygas ir pasikonsultuoti dėl jų bei laisvai su jomis sutikti prieš pasirašydamas“. A2.1 standarto 1 straipsnio b) dalis „darbo sutartį pasirašantiems jūrininkams turi būti suteikta galimybė išnagrinėti sutartį ir pasikonsultuoti prieš pasirašant, taip pat visos kitos sąlygos, reikalingos siekiant užtikrinti savanorišką sutarties pasirašymą, pakankamai suprantant savo teises ir pareigas“

„1. Jeigu darbo sutartis su jūrininku baigiasi arba jūrininkas nebepareigų pagal darbo sutartį, arba nėra garantijos, kad ypatingomis aplinkybėmis jis galės tas pareigas vykdyti, arba jūrininko darbo sutartį nutraukia laivo valdytojas arba jūrininkas dėl pateisinamų priežasčių: ligos, sužeidimo ar kitos sveikatos būklės, dėl kurios reikia repatriacijos, kai nustatoma, kad jūrininkas medicininio požiūriu yra tinkamas kelionei, arba laivo avarijos atveju, arba jei laivo valdytojas negali toliau vykdyti savo teisių arba sutartinių įsipareigojimų kaip jūrininko darbdavys dėl nemokumo, laivo ~~praradimo~~ **pardavimo**, laivo registracijos pasikeitimo, arba jei laivas plaukia į karo zoną, kaip ji apibrėžta teisės aktuose **arba jūrininko darbo sutartyje, į kurią vyktyti jūrininkas nedavė sutikimo, ir kitais kolektyvinėje sutartyje numatytais atvejais**, laivo valdytojas organizuoja jūrininko repatriaciją ir apmoka išlaidas, susijusias su jūrininko kelione į nuolatinę gyvenamąją vietą. Jeigu užsienio valstybė, kurioje yra laivas ir kurioje baigiasi laivo valdytojo sudaryta darbo sutartis su jūrininku arba jūrininkas nebepareigų pagal darbo sutartį, arba nėra garantijos, kad ypatingomis aplinkybėmis jis galės tas pareigas vykdyti, atsisako priimti jį į šalį arba priima už užstatą, kurio laivo valdytojas negali duoti, jūrininkas tęsia darbą laive tol, kol laivas atplauks į uostą, kuriame jūrininką bus galima išlaipinti.“

2. Pakeisti 88 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu nustatoma, kad jūrininkas serga liga, kuri kelia pavojų kitiems esantiems laive asmenims, laivo kapitonas, jei laive neįmanoma šiam pavojui užkirsti kelio, sergantį jūrininką išlaipina į krantą artimiausiame uoste, ~~į kurį plaukia laivas~~ **kuriame gali būti suteikta reikiama medicininė pagalba arba yra galimybė repatriuoti jūrininką į nuolatinę gyvenamąją vietą, jeigu tai padaryti leidžia jūrininko būklė.**“

3. Papildyti 88 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Laivo valdytojas imasi priemonių, kad apsaugotų laive likusį sergančių, sužeistų ar mirusių jūrininkų turtą ir grąžintų jį jūrininkams ar jų artimiausiems giminaiciams.“

4. Pakeisti 88 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. ~~Terminas, kuriam~~ **Maksimali tarnybos laive laikotarpis** trukmė, kuriai suėjus jūrininkas įgyja teisę į repatriaciją, negali būti ~~ilgesnis~~ **ilgesnė** kaip 12 mėnesių nuo jūrininko reiso pradžios. Konkretūs jūrininkų reisų laikotarpiai, po kurių jūrininkai įgyja teisę į repatriaciją, nustatomi darbo ir kolektyvinėse sutartyse.“

5. Papildyti 88 straipsnį 10 dalimi:

„10. Jeigu jūrininkas yra laikomas nelaisvėje laive ar kitur dėl piratavimo ar ginkluoto laivo plėšimo, jo darbo sutartis ir toliau galioja visą jūrininko buvimo nelaisvėje laikotarpį, neatsižvelgiant į tai, ar pasibaigė darbo sutarties galiojimo laikotarpis, arba kuri nors sutarties šalis pranešė apie jos sustabdymą ar nutraukimą. Jūrininko atlyginimas ir kitos priklausančios išmokos, numatytos jūrininko darbo sutartyje, atitinkamoje kolektyvinėje sutartyje ar kituose galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, turi būti toliau mokami visą jūrininko buvimo nelaisvėje laikotarpį iki jūrininko paleidimo ir tinkamos repatriacijos į nuolatinę gyvenamąją vietą dienos arba, jei jūrininkas miršta nelaisvėje, iki dienos, kai jūrininkas bus pripažintas mirusiu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta **tvarka**.“

6. Papildyti 88 straipsnį 11 dalimi:

„11. Jeigu jūrininkas yra laikomas nelaisvėje laive ar kitur dėl piratavimo ar ginkluoto laivo plėšimo, jūrininko teisė į repatriaciją išlieka visą jo buvimo nelaisvėje laikotarpį.“

4 straipsnis. 89 straipsnio pakeitimas

Papildyti 89 straipsnį 3 dalimi:

„3. Jeigu jūrininkas yra laikomas nelaisvėje laive ar kitur dėl piratavimo ar ginkluoto laivo plėšimo, laivo valdytojas užtikrina, kad jūrininko darbo užmokestis ar jo dalis būtų pervedama ~~jūrininko šeimai, išlaikytiniams, teisėtiems gavėjams~~ **jūrininkui** arba jūrininko nurodytiems ~~asmenims~~ **banko pavedimu ar panašiomis priemonėmis laiku** ~~tiesiogiai jūrininko nurodytiems asmenims~~ visą jūrininko buvimo nelaisvėje laikotarpį iki jūrininko paleidimo ir

Comment [U2]: MLC B2.5.1 b) dalies iii) papunktis „jei laivo savininkas negali toliau vykdyti savo teisių arba sutartinių įsipareigojimų kaip jūrininko darbdavys dėl nemokumo, laivo **pardavimo**, laivo registracijos pasikeitimo ar kitų panašių priežasčių“ Ang. tekste taip pat įvardinta „...sale of ship...“ rus. tekste „... продажи судна...“

Comment [U3]: Kas yra „karo zoną, kaip ji apibrėžta teisės aktuose“? reikėtų nurodyti teisės aktą kuo mes vadovausimės arba įvesti definiciją į nac. teisės aktą.

Comment [U4]: Pagal CK 2.31 str. mirties pripažinimo gali tekti laukti 3 metus. Ar nevertėtų numatyti kokio protingo termino, kad darbo užmokestis mokamas tol, kol turima žinių, kad jūrininkas gyvas? Svarstytina, ar šiuos pakeitimus nereikėtų suderinti ir su Darbo kodekso 53 str. 5 p.

Comment [U5]: MLC pakeitimuose nurodyta, kad atlyginimas mokamas (shall continue to be paid), bet nedetalizuoja kam. Kaip laivo valdytojai mes nesuinteresuoti sukelti galimą konfliktą kaip paskirstyti lėšas tarp šeimos, išlaikytinių, teisėtų gavėjų ir būti įtraukti į galimus teisinius ginčus. Gyvenime yra visokių situacijų – neišsiskyre, bet gyvena su kita šeima, savanoriškai vaikams išlaikymą moka ir t.t. Mūsų siūlymas, kad atlyginimas turi būti toliau mokamas jūrininko sąskaita, o lėšų padalijimo klausimus tarpusavyje sprendžia šeima, išlaikytiniai, teisėti gavėjai (arba teismas, jei nesusitariama).

tinkamos repatriacijos į nuolatinę gyvenamąją vietą dienos arba, jei jūrininkas miršta nelaisvėje, iki dienos, kai jūrininkas bus pripažintas mirusiu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.“

5 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedo 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4. 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/63/EB (OL 2009 L 124, p. 30) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. sausio 23 d. Tarybos direktyva (ES) 2018/131, kuria įgyvendinamas Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas susitarimas iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/13/EB atsižvelgiant į 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje pakeitimus, kurie buvo padaryti 2014 m. ir kuriuos 2014 m. birželio 11 d. patvirtino Tarptautinė darbo konferencija (OL 2018 L 22, p. 28).“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas